

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље године
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомској
уштини, непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отприликом поврла
на коју драго пошту, а коме је
поруци, може се претплатити
код г. *Петра Радановића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Миле Стајића* књижара у Био-
граду. Дописи се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра-
ра по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

Цетинје, 3 септембра.

Њ. Њ. В. В. Господар Књаз Ни-
кола и Књагиња Милена са Њ. С.
Књазом Мирком, пошто су се задр-
жали три дана у Бру на Тополици
код Њ. Њ. В. В. Престолонаследника и
Престолонаследнице, данас стигли су
у своју престоницу, уз груктање то-
пова и звоњење звона са свијех
цркава, дочекали бурнијем клицањем
одушевљенога грађанства, које је
било изашло по улицама да поздраве
Њихова Височанства, и од држав-
нијех великодостојника, официрског
кора и чиновништва са Високопрео-
свиштенијем г. Митрополитом Митро-
фаном на челу, који су Њихова Ви-
сочанства пред Двором дочекали, гдје
је била упарађена почасна чета. Ту
су Њихова Височанства примала нај-
оданије изразе радости видећи их
здрав и веселе на повратку са да-
леког пута, и имали су за свакога
по коју милостиву ријеч.

Не сјећамо се да се Њ. В. Го-
сподар икад веселије повраћао на
Цетинје са којег даљег путовања. На
ниже доносимо опис дочека у Цари-
граду, који им је приредио Њ. В.
Султан. Али то мора бити блија да
слика, како смо је могли овдје ухва-
тити, по казивању пратње. Цари-
градски дописник петроградске „Ро-
сије“ о томе дочеку вели, да ниједан
од досадашњијех узвишенијех гости
Султановијех није био сјајније до-
чекан.

Као што смо изразили наше увје-
рање при доласку Њиховијех Висо-
чанства у Цариград, ова посјета и
дочек одишта ће још боље учврстити
пријатељске односе, који постоје из-
међу Црне Горе и моћне Отоманске
Царевине.

Иска само Бог поживи Њ. В.
Султана и Њ. В. Господара Књаза
Николу!

Њихова Височанства нијесу мо-
гла проћи покрај Атина, а да не
сврате и не захвале Краљевској По-
родици на пићању свога представ-
ника на свадбу Њ. В. Књаза Дани-
ла у лицу Њ. К. В. Краљевића
Николe. И ова посјета Двору једне
балканске државе само може учвр-
стити пријатељске односе, који већ
постоје између Црне Горе и Грчке.

Црна Гора има се зашто дакле
радовати овоме срећном путовању
свога Господара.

С ПУТА ЊИХОВИЈЕХ ВИСОЧАНСТАВА.

Њ. Њ. В. В. Господар Књаз и
Књагиња Милена и Њ. С. Књаз
Мирко послје поноћи између петка
и суботе 14 августа укрцали су се
у барској луци на ратни параброд
отомански „Измир“ са пратњом,
испраћени Њ. Њ. В. В. Књазом На-
сљедником Данилом и Књагињом
Милицом. На броду је музика сви-
рала црногорску химну, а војска је
одавала почасти. На стубама доче-
кали су Њ. Њ. Височанства царски
великодостојници, њихова превасход-
ства: г. Гали-бег, уводног амбаса-
дера, г. Рифат-паша, контра-адмирал
и пуковник Тефик-бег, адјутант Њ.
В. Султана.

„Измир“ је након мало времена
из барске луке кренуо по најљепшем

времену, које је цијелијем путем тра-
јало. Уз „Измир“ је путовао кња-
жечки јахт „Змај.“ У сриједу у
јутро „Измир“ је освајуо на ушћа
Дарданела Сунце на помолу, а па-
раброд улази у узани рукав, уз гру-
вање топова са једне турске оклоп-
нице, која је била изашла у сусрет,
и са Кум-Калe. Како је пролазио
„Измир“ покрај дарданелскијех твр-
ђава, које су пограђене по обалама,
тако се по њима војска упарађивала
и одавала почасти. Око 8 сати из
јутра допловио је „Измир“ у при-
станиште Чонак-Калеси и ту је че-
као Султанов јахт „Изидин“. Ту су
дошли да поздраве Њ. Њ. В. В. ко-
мандант Дарданела са својим шта-
бом, командант турске ескадре и пре-
фект вароши. Топови су груктали са
обје обале, а војена музика свирала
је војне маршове. Послије објед је
Њ. В. Господар са пратњом на јед-
ном параброду учинио излет низ
обалу, на се одвезао к турској еска-
дри, која се налазила у Дарданели-
ма. Тек се парабродити попримакао
стале су оклопнице грукати из то-
пова, а мриари са крова и катарка
одавати почасти. Војена музика сви-
рала је турску и црногорску химну.
Њ. В. Господар прегледао је ту сву
ескадру из парабродити, којијем се
опет повратио на „Измир“ који је
ту преноћио.

У четвртак зором стигао је цар-
ски јахт „Изидин“, на ком је дошао
Туркан-паша, михмандар, који је био
аташиран Њ. В. Господару. Њ. Њ.
Височанства са пратњом прекрцала
су се на „Изидин“, на ком су сти-
гла у Цариград на 8 20 минута у
вечер за вријеме величанственог о-
свјетљења Стамбула, Поре, Галате,
Босфора и Искидара, пошто је тај
дан Цариград славио и Султанов-дан.

„Изидин“ се је зауставио пред
палатом Долма-Бакче Парабродити
„Белер-беј“, на коме су били њихова
превасходства: Тефик-паша, мини-
стар иностранијех дјела и маршал
Шакир-паша, шеф војничке куће Њ.
В. Султана; парабродити на ком је
г. Бакић, наш посланик у Цари-
граду, са госпођом; парабродити, на
ком је био први драгоман руског
посланства, г. Мајков; и парабродити,
на ком је први драгоман италијан-
ског посланства г. Канција — при-
ступили „Изидину“, на ком су
поздравили Њ. Њ. Височанства три
изасланика Султанова и у Његово
име честитали им добродошлицу; за
тијем су поздравили Њ. Њ. В. В. прес-
тављеници руског и италијанског по-
сланства, на г. Бакић са својом
госпођом, која је предала Њ. В.
Књагињи дивни букет цвијећа.

Послије тога Њихова Висо-
чанства са пратњом прешла су на
парабродити „Белер-беј“, који их је
довезао на Долма-Бакче. На обали
је била упарађена војска, која је
одавала почасти. Њихова Височан-
ства са пратњом упутила су се
одма у царскијем колима пут Илдизу.
У првијем колима сједјела су Њ. Њ.
В. В., а сирама Њих г. Тефик-паша,
министар иностранијех дјела; пред
колима ишао је вод књишаника цар-
ске гарде, а са страна кола по два
официра, Султанова адјутанта. У
другијем колима је био Њ. С. Књаз
Мирко са гђом Вуковић, а у оста-
лијем петоро кола остала пратња.

Освјетљење, куда су Високи Гости
Султанови пролазили, не може се опи-
сати.

На Илдизу је била упарађена
војничка чета, која је одавала почас-
ти. Њ. Њ. В. В. уведена су била
у салон, гдје их је чекао Њ. В.
Султан, окружен Својим великодос-
тојницима, који је приступио Сво-
јијем Гостима, изразивши Своје за-
довољство што види Њ. В. Госпо-
дара послје 16 година, на су
пренили у велики салон примана.
Њ. В. Султан био је у великој па-
ради са лентом Данилова реда; Њ.
В. Господар носио је ленту Осма-
није у бриљантима, Њ. В. Књагиња
ленту Шефаката, Њ. С. Књаз Мирко
ленту Меџидије. Разговор је трајао
ту по сата. За тијем је Њ. В. Султан
преставио Њ. Њ. Височанствима Сво-
је великодостојнике, а Њ. В. Госпо-
дар Њему Своју пратњу. Иза тога
слиједила је закуска. Опровистивши
се са Њ. В. Султаном, Њ. Њ. Висо-
чанства прешла су у Мерасим-Кјоск,
гдје је након мало времена дошао
Њ. В. Султан, те им је у том
Кјоску одвратио посјету, која је
трајала читав сахат.

Њ. Њ. В. В. Господар и Књагиња
и Њ. С. Књаз Мирко са пратњом
са истијем почастима испраћени су
из Илдиза на Долма-Бакче, одакле
их је парабродити „Белер-беј“ одве-
зао на Имирџан. И ако је већ било
поноћа, ту су дочекали Господара
велики број Црногораца, са одушев-
љенијем клицањем: „Живео!“ Велики
број црногорскијех ученика, који се
по разнијем заводима у Цариграду
уче, поздравили су Господара, а
један од њих предао је Њ. В. Кња-
гињи букет цвијећа са овим рије-
чима: „У знак вјерности и дубоке
оданости и признања црногорски
џаци радосно поздрављају срећни
долазак В. В. В. на обалу чароб-
ног Босфора и моле понизно В. В.
да благоизволи примити ову киту
цвијећа, која изражава толико лије-
пих жеља наших младих срдаца
за срећу, напредак и трајност славе
и благородне Династије Петровић-
Његова, колико листића у њој
имаде.“ Господар и Књаз Мирко
задржали су се са ђацима, давајући
им очинске савјете, на су ушли у
Свој Дворац. У сат послје поноћа
служила се вечера, за тијем су Њ. Њ.
В. В. посматрала артифицијалне ватре
на једном сплаву, који је дошао пред
Дворац по заповијести Султановој.

Сјутри дан, у петак, Њ. Њ. В. В.
са пратњом отишла су на свечанст
Селамлика на Илдииз, иза кога било
је дефиловање војске, ком су при-
суствовали Њ. В. Султан и Њ. В.
Господар са свитама. За тијем је Њ.
В. Господар примио у аудјенцију
Великог Везира, министре и све ве-
ликодостојнике. Међутијем је Њ. В.
Султан предао Њ. В. Господару ни-
шан Ифихар у бриљантима, Њ. В.
Књагињи ред Шефаката у бриљан-
тима нарочито за Њу израђен, г.
војводи Вуковићу медаље сребрну и
златну Иштијаза, г. Бакићу ленту
Османије, г. Пигету II. степен Осма-
није, г. дру Перацићу, г. Милутићу
Вукотићу, и г. Митру Мартиновићу
III. степен Османије а г. Хамза-бегу
Мушовићу III. степен Меџидије.

У суботу у јутро Њ. В. Госпо-
дар примио је неколико личности и
бугарског Егзарха, на депутацију

Црногораца, с којијема се по свом
обичају очински разговарао. Послије
подне од 2 до 5 сати Њ. Њ. В. В.
примали су у аудјенцију шефове
иностранијех мисија. У вечер био је
свечани дине на Илдизу. Њ. В.
Султан је сједно у чело трпезе има-
јући Њ. В. Књагињу с десне и Њ.
В. Господар с лијеве стране. За ври-
јеме вечере Њ. В. Султан се много
разговарао са Својим Високијем Го-
стима преко Свог тумача Ибраим-бега.
У засједи сједјели Султанови Синиови
— најстарији Њ. Ц. В. Бурханедим
имао је на десној Њ. С. Књаза Мирка
а на лијевој гђу Вуковић. За вријеме
вечере свирала је царска музика.
Послије вечере Њ. С. Књаз Мирко
одвирао је на клавиру турску хим-
ну, која је Њ. В. Султана тако за-
дивила да му је дао медаљу за
умјетност. За тијем је свирао на
клавиру неколико комада Њ. Ц. В.
Бурханедим. Господар и Књагиња
честитали су младом Књазу на ње-
говом лијепог дару. Најпослије до-
шао Књаз Абдурахман, најмлађи син
Султанов, ком је једва 6 година, и
одвирао је Султанову химну на
опће дивљење. За тијем је Њ. В.
Султан преставио Своје Зетове: Ну-
редим-пашу Дамад, Камаледин-пашу
Дамад и Ахмет-пашу Дамад. У 11
сати Њ. Њ. В. В. оставила су Илдииз
и повратила се са својом свитом на
Емирџан.

У недјељу у јутро Њ. Њ. В. В.
Господар, Књагиња и Књаз Мирко
са пратњом били су на литургији
у капели руског посланства на
Бујукдере. Мриари са рускијех ста-
ционера голијем сабљама у руци
чинили су ипалир од пристана до
уласка у посланство, и од уласка
до капеле. Руски стационер поздра-
вио је Њ. Њ. В. В. са 21 топовским
метком. Господар је поздравно руске
мриаре: „Здравствујте малодци!“
који су са бурнијем „Ура!“ одгов-
рили. На уласку посланства дочекао
је Њ. Њ. В. В. г. амбасадор Зиновјев
са цијелијем особљем свог послан-
ства. Послије литургије у послан-
ству је био служен ручак у по-
част Њ. Њ. Височанствима. При тр-
пези је Њ. В. Господар шио у
здравље Њ. В. Цара Николe покرو-
витеља Црне Горе, а г. Зиновјев је
одговорио са језгровитом здравицом
Њ. В. Господару, нагласивши да
цно руски народ са симпатијама гле-
да Њ. Височанство.

Послије ручка Њ. В. Госпо-
дар одвратио је посјето амбасадери-
ма, и у исто доба г. војвода Вуко-
вић посјећавао је шефове странијех
мисија у Цариграду. У вечер је био
служен објед у Илдизу, на су по
обједу Њ. В. Султан са Својим Ви-
соким Гостима присуствовали на
концерту у дворском театру.

У понедјељник у јутро Њ. Њ.
В. В. са пратњом посјетила су пала-
ту Долма-Бакче, на су се одвезла
у Фанар, да посјете Његову Свето-
ст Васељенског Патријарха, гдје
су стигли у 11 сати и били су
дочекани на пристану од Великог
Викара и секретара св. Синода и
другога особља Патријархата. На
Фанару се било сакупило мно-
штво народа, који је усхићено
клицао: „Зито!“ На главном уласку
у цркву, Његова Светост Патријарх,
окоји је митрополитима и осталијем

клиром дочекао је Њихова Височанства и ту их је благословио уз звона звона, па Их је увео у цркву, уз пјевање хора „Аксин Бетин.“ Његова Светост одвео је Њихова Височанства до престола, који је био подигнут наспрам патријаршијског престола. Уз Патријарха стајали су Митрополити, преставници Светога Гроба и Свете Горе, и Велики Логотет. Свечано богослужење Његова Светост Патријарх завршио је овиме возгласом: „Молимо се још Богу за препобожног Књаза Црне Горе Николу I, за Њ. В. Књагињу Милену, за Књаза Наследника Данила, за Књагињу Милицу и за сву Књажевску Породицу, и за цијели православни народ црногорски.“ Па је Патријарх изговорио ову бесједу: „Срцем пуним радости и весеља поздрављам сретни долазак Твога Височанства по други пут у овоме цару од градова, гдје си гост једнога великодуннога Цара, мога Уавишенога Господара. Ову радост дијели сва велика Црква Христова, која је његовала у православљу побожни народ црногорски, који је вјекovima попрекидио сачувао вјеру, језик и обичаје својих отаца. Њ. В. Књагиња Милене, пратећи Твоје Височанство у ову многопоштовану Цркву Патријаршијску, јавно доказује, да на путу побожности и врлине Црногорка слиједи и кријени свога мужа, привлачећи на себо благослове Цркве а на своју дјецу побосна и земаљска добра, која јој Вишњи дијели. Срећан био, Књаже, у твојој Породици, на твоме огништу, берући плодове са стабла мира, који је посадила и напоила десница Божја!“ Тада Њ. В. Господар сађе са свог престола, приступи трону Патријаршеском и пољуби десницу Патријархову, а хор зајева: „Многаја лета!“ Њихова Височанства клекнуше пред Царским дверима и ту су се топло Богу помолили. Његова Светост изађе из Цркве са Њиховијем Височанствима, а пред њима је одио цео клир, уз бурно клицање многобројног одушевленог народа.

Њихова Височанства су била уведена у велику дворану Синодскога, гдје је Њ. В. Господар сео с десне Његове Светости, а Њ. В. Књагиња и Књаз Мирко с лијеве. Ту је слиједио подужи разговор, при коме је Велики Логотет тумач био, иза којег је Његова Светост Патријарх престао Митрополите а Господар своју свиту. Њ. В. Господар је изразио Његовој Светости дубоку благодарност на срдачном дочеку у

Патријаршији и замолио Патријарха да се моли Богу за његов срећан повратак. Његова Светост одговорила је, да ће на дан поласка Њиховијем Височанства он сам служити и да ће им он сам донијети нафору. Господар пољуби Патријарху руку, а овај њега загрли, и ту се опростише. Њихова Височанства била су испраћена из Патријаршије уз најодушевљеније клицање усхићеног мноштва: „Зито!“

С Фавара Њихова Височанства одвезоше се да посјете св. Софију, ризницу и Белербеј. У вечер био је свечани објед, који је Господар дао у своме Дворцу Емирџану у почаст шефова иностранијех мисија и њиховијех госпођа

У уторник у јутро Њ. С. Патријарх у пратњи Митрополита од Кариферије, Родоса, Марошије и Силирије, великог Логотета и друге пратије дошао је на Емирџан, да одврати посјету Њиховијем Височанствима.

Исти дан је Њ. С. Књаз Мирко био у инглеском посланству на ручак, који је дао у почаст њему инглески амбасадер. Послије подна Њ. В. Господар с пратињом посјетио је војничку школу у Панкалди, за тим јем руску бојницу. У 6 сати у вечер Њ. В. Књагиња у пратњи дворских дама г-ђе Вуковић и г-ђе Најком посјетила је на Илдизу Њ. Ц. В. Мајку Султанову, са којом се је подужи разговарала. Затим је посјетила Царски харем. Њ. В. Султан допратио је Њезино Височанство у харем и испратио. У харему се Њезино Височанство дуже задржало. Ту су игралице изводиле разне игре и служена је кафа.

У сриједу је Њ. В. Господар примао депутације Црногораца и Срба из разнијех крајева и другијех словенских колонија, а Њ. С. Књаз Мирко походио је руски стационер „Колахиди.“ У вечер је био свечани опроштајни дине на Илдизу.

У четвртак су се Високи Гости на свечаној аудијенцији у Илдизу најљубазније опростили са Њ. В. Султаном, па су се укрцали на царски параброд „Мармара“, испраћени истијем почастима као при дочеку. Њихова Височанства крећула су из Цариграда на „Мармари“, уз груквање топова, а пратио их је царски јакт „Изидин“ све до Бара.

У петак у јутро био је свечани дочек у Дарданелима, одакле је Господар још једном денешном благодарио Њ. В. Султану на срдачном дочеку.

У суботу у јутро „Мармара“ је стигла у Пиреј. Командант руске ескадре, која се ту налази, одма је дошао на параброд са официрима да поздраве Њихова Височанства. За тим је дошао Њ. К. В. Књаз Престолонаследник Константин са својом пратињом да поздраве и прихвати Њихова Височанства; на суку је била упарађена почасна чета, која је одавала почаст, а мноштво народа одушевленог клицало је „Зито!“

Из Пиреја су Њихова Височанства парочитијем влаком стигли у Атини, гдје их је на станици дочекала Њ. В. Краљица Олга, уз бурно клицање мноштва народа. Ту се Њ. В. Краљица укрцала са Високијем Гостима, па су се у Кефисији искрцали, и одатле у колима се одвезли у Краљевски љетњиковиц Татоји. Како у Атини, тако на свијем станицама, многобројни народ најодушевљеније је акламирао Њихова Височанства.

У Татоји је Њ. В. Господар престао Њ. В. Краљичи своју пратињу, па се служено ручак у хладу под стаблима.

Послије подужег одмора у Двору и најпријатнијег разговора, Њихова Височанства опростише се са Њ. В. Краљичом Олгом, и у пратњи Њ. К. В. Престолонаследника Књаза Константина повратили се у Атину, коју су прегледали, уз бурно трајно клицање одушевленог грађанства.

Њ. С. Књаз Мирко добио је први степен Спаситељева реда, г. проф. Пиге и г. Милутин Вукотић други степен, а г. др. Перазић, г. командир Мартиновић и г. Хамза-бег Мушовић трећи степен истога реда.

У вечер су се Њихова Височанства повратила на „Мармору“ у Пиреју, а у недељу у јутро прошли су кроз коринтски прокоп.

У понедељник вечер Њихова Височанства са пратињом стиглоше здраво у барску луку.

ДВОРСКИ И ДИПЛОМАТСКИ ВИЈЕСТИ.

— Њихова превасходства г. Туркан-паша, г. Рафат-паша и г. Исак-паша, који су допратили Њихова Височанства у Бар, пошто су ту гошћени у кругу Књажевске породице три дана, у четвртак вечер повратили су се у Цариград са царским бродовима „Мармаром“ и „Изидином.“

— У понедељник, у који се дан навршила година од мученичке смрти

Њ. В. аустро-угарске Царице и Краљице, г. барон Макио приредио је задушницу у капели аустро-угарске легације којој је био присутан г. Нико Матановић, замјеник одсутног министра иностранијех дјела, са особљем истог министарства, г. В. Пламенац, мин. војни и цео дипломатски Кор, — као и сва колонија аустро-угарска.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 3 септембра.

Ратни суд у Рену, послје ревизије процеса против капетана Драјфуса, која је трајала пет недеља, изрекао је пресуду, да је Драјфус крив. Мајор Каријер, који је заступао владу, која одиста није жељела такву пресуду, отворено је признао, да се током расправе увјерио, да је Драјфус крив. Да је расправа дала повода и најмањој сумњи о Драјфусовој кривници, влада ипшине одиста наредити своје повјеренику да друкчије поступи. Али је Каријер најенергичније тражио да суд осуди Драјфуса, и суд је потврдио ону пресуду ратног суда од г. 1894 са 5 против 2 гласа, и уваживши олакшавајуће околности, осудио га је на десет година робије.

Ко је непристрасно пратио расправу у Рену није могао очекивати другог резултата ревизије. Да су списи назначени у нађеном списку издали једној иностраној влади, о томе нема сумње. Главни је питање било, ко их је издао: Драјфус или Естерхази? Ма како да је Естерхази карактера достојног презрења, доказало се, да ову издају није могао опучиштити, јер није могао оћи до личнијех списа. Дакло је кривица остала на Драјфуса. Ратни суд у Рену није могао друкчије судити.

Ова је ревизија могла имати мјеста само у Француској гдје влада републиканска слобода. У ниједној другој држави није дозвољено штампати да претреса пресуде ратног суда а камо ли да онтужује ратни суд, као што смо то видјели у Француској. Ипак листови свијех тијех држава, у којима не смију ни ријечи проговорити о домаћим пресудама ратнијех судова, устали су бјесомучно у одбрану Драјфусову, што је слободоумни њемачки публициста Харден у свом листу „Цукунфту“ у Берлину најенергичније осудио.

То заузимање иностранијех листова за једног туђинског осуђеника

ЛИСТА К.

ГЕТЕ И СРПСКА НАРОДНА ПОЕЗИЈА. 1)

Када нас је у првим десетцима овога вијека Вук Стефановић Караџић познао са српским народним пјесмама, био је и Гете, који се од младости већ веома интересовао за народну поезију, један од оних, који су њихову славу раширили; готово се може рећи, да га у предвечерје његова живота није ниједно народно пјесништво тако занимало, као српско, тако да његово учешће стоји у потпуној саразмијери према вредности пјесништва. Нема никакве сумње, да од свију словенских народа Срби имају најљепшу народну епiku.

Гете је свакако већ педесет година прије опћег интересовања за њих превео „Асан-агину“ (Klaggesang der edlen Frau des Asan Aga) из „морлакијега“ и учинио је дјелом свјетске литературе. Одудељење за „Осипана“ и Русовљево природно јеванђеље покренули су италијаског опата А. Фортиса, да у своме 1774 изашлом дјелу „Viaggio in Dalmazia“ и на омировске прилике „Морлака“ обрати пажњу и да поред неких подражавања народним пјесмама из појетске хронике Франциска Андрије Качића „Разговор угодни народа словенскога“ донесе ову праву народну

пјесму у оригиналу и у преводу. Упркос ревноме накнадном истраживању није је више могао наћи ни Вук Караџић, а ни познији скупљачи у народу. Но, ипак се нађе у једном Сплетском рукопису пјесма из средине прошлога вијека, коју је Миклошић 1883 објавио. Миклошић, који је усвојио више теоријски него практични, неодрживи, језички дуализам међу Србима и Хрватима, назива овај текст хрватским, а онај по Фортису од Вука Караџића поправљеним погрешним.

Из Фортисова дјела изиде 1775 у Берну једно поглавље с насловом „Обичаји Морлака“, 1776 цео путопис у њемачком преводу. Слични преводи дођоше за тим у француском и инглеском језику, тако да Морлаци, под којима се поглавито треба да разумијевају православни становници височине од Задра до Неретве (у једном француском преводу идентифицирани су са „Monténégrens“ — Црногорцима), постадоше славни у Јевропи, па су чак као јунаци једне опере још 1817 у Грацу дошли на позорницу. Безимени њемачки преводилац, под којим се скрива Е. А. С. Werthes, заносио се уједно као ученик Русова за Морлацима, из којих „као да урођена доброта наше природе тако силно ријеч збори.“

Рђави и незграпни превод „Обичаја Морлачких“ дошао је Гете-у у руке свакако на његово путу по Швајцарској 1775 и био је за њега једини извор, као што су у исто вријеме Миклошић и Караџић (2).

1) Ueber Goethes „Klaggesang der edlen Frau des Asan Aga“ — Сепаратни отисак из књ. СМ, св. II сједињених изданања фил. ист. раздјела царске академије наука.

2) Archiv für Literaturgeschichte XII.

доказали. Гете је тврдио додуше 1825, да је он из билежака грофице Розенбергове превео по француском али та рђава њезина работа изиде тек 1788, док је „Асан-агину“ већ 1778 у првом дјелу Хердерових „Народних пјесма“ била штампана. Остало казивање Гете-ово из године 1825 излази ипак наком тачнијег испитавања као потпуно нетинито: он је у истину превео пјесму прије педесет година „слугећи ритам и пазићи на ред ријечи изворника.“ што је и у њемачком преводу стагло. Тако је унио Гете у њемачку литературу десет-словчане „српске трокеје“ (само цезуру после четврте слове није могао процијенити), које је он за тим чешије у својим пјесмама употребљавао (најприје у „Путу по мору“, 11 септембра 1776) и прејена непоређујући с оригиналом у незгодном преводу са једанајестословчаним јамбима, тако да је тим пружио интересантн примјер, како се пјеснички геније приближава духу народне пјесме и њезине љепоте непосредним начином репродукција.

Прва народна пјесма из отаџбине Хрвата и Срба, која је постала позната преко Гете-а у цијелом свијету, није пружала само односе сасвим различите, примитивне културе него је још случај хтио, да је она потицала из мухамедонизоване сфера хрватско-српског народа. То нијесу узимали у обзир ни врло помни њемачки коментатори, јер би иначе уштедјели биле многу настрану опаску и много непотребно питање. 3) Пјесма припојједа дивном епском краткоћом и потпуном објективношћу, која

3) То приједи нарочито за Швајцера у Ausleger für deutsches Alerthum X, 403 и д.

се свакако у Гете-ову препјеву дјеломиче изгубила (н. пр. у задњем стиху преводичевим додатком gar traurig.) сасвим природне радње.

Од Гете-а преведена пјесма побуди много пажње код њемаца и код других народа (тако ју превео Валтер Скот, а Госпоја је Стаел уживала у њој), из Беча питаху Денис и Јован Милер Дубровачке наученаке, да ли се налази још сличних пјесма, али латиниста Ферик не одговорише им на потпуно задовољство, јер се више старао око славе доброг латинског пјесника него око истраживања народних пјесма. Потпуна Хердерова не бјеху довољна за јужне Словене, њихна народна пјесма морале се исто на свијетло понути дубљим и живљим интересом романтике. Слависта Кошитар, оставивши 1808 кућу барона Сигмунда Зиса у Љубљани, то средниште у буђењу словенског народа, дође у Беч, гдје ускоро постаде чиновник у дворској библиотеци и цензор словенских, новогрчких и румунских списа, те живо још учествоваше као сарадник на свима Бечким часописима правца романтичнога Кошитар је од 1803 писменим и штампаним опоменама тражио скупљача хрватских и српских народних пјесма. У којима је овај народ тако богат, и најљепше поетике неочекиван успјех.

Несрљани свршетак српског устанка доведе године 1813. Вука Стефановића Караџића у Беч, човјека без особите школске спреме, — али поред генијална му дара баш му то бјеше добра страна, јер се тако није привикао црквијско-славенско-руско-српској мјешавини српске писмености, те бјеше особито приступачан новј

1) Овај чланак написао је учени Словенца др. Матија Мурко, доцент на бечком универзитету, у спомен сто и педесетогодишњице дана рођења великог њемачког пјесника, и штампао га је у „Бранкову Колу“, одакле га преносимо напуним читаоцима, изостављајући нека мјеста, која им нијесу потребна. У. Г. Ц.

само се може растумачити прво је-прејскијем новцем, пошто је тај осу-ђеник случајно Јеврејин, а већ се зна да је јеврејство највећа веле сила на свијету, хвала новцу који-јем располаже; друго, непријатељ-ством против Француске као руске савезнице, јер бранећи Драјфуса, из-лагали су осуди генерални штаб француске војске, којој француска република има благодарити, што је ступила у савез са Русијом. План је био добро смишљен: растројити фран-цуску војску значило би осујетити руско-француски савез. Тако су се били спојили виши политички инте-реси са прљавијем интересима но-винара на продају; јер у овом слу-чају не може бити ни говора о чо-вјекољубљу ни о правдољубљу, јер су на челу драјфусовске питање листови, који обично газе и човје-кољубље и правдољубље кад се тиче уопште невинно оптуженијех и па-тећијех изван кола њиховијех при-стапа.

Ови листови опет подижу оп-тужбу и противу ове поновљене осуде репског ратног суда, и при-јете да ће борбу наставити за по-винност Драјфусову; али довет десе-тина француског народа плије у задовољству што је Драјфус и по други пут осуђен, а дух француске војске, узданице француског народа, двоструко је оснажен вјером у своје старијешине.

Репски ратни суд патриотски је поштујући, ублаживши казну осуђе-ника, јер је тијем у неколико разо-ружао праве пријатеље његове и оне који су били заведени драјфу-совском питањем, тијем више, што им то ублажење казни даје основа нади у могућност помиловања; и ако међу францускијема драјфусов-цима има правијех патриота, они ће одустати од даље борбе, ако с ни-чега другога, да прекину везе са спољашњијем драјфусовцима, непри-јатељима Француске.

У сваком случају, Француска је савладала опасну кризу и данас се опет осјећа снажна с поља, а ре-публика унутра утврђена на задо-вољство њенијех пријатеља и са-возника.

ДО ПИСИ.

Морача, 18 августа 1899. — У срцу бјане Мораче, а на десној обали оне горде ријеке истога имена, поносно се уздиже мана. Морача, задужбина силних Немањића. Писати о тој св. Лаври, том живом споменику негдашње славе, величине и

науци. Вук је хтио штампати у Бечу једну брошуру о паду Србије у облику писма на Карађорђа. Копитар, који је имао овај спис цензурирати, одмах упозна, да је овај човјек сасвим одвојно од осталих познатих Срба, с тога га одмах потражи, пропити-ваше о народним пјесмама и о другим тво-ревинама народног духа, те покушаваше, да га наговори, не би ли их издао на јав-ност. Да га ујерни о вриједности оних пјесма, о којима је дотле Вук само чуо, да се с омаоважењем говори, донесе му Копитар наскоро Качића. Фортиса и Хер-дереве „Stimmen der Völker.“ Вук је, као некадашњи козар и чобанин, и сам многе пјесме знао на изуст, друге дознаде од једне жене. Тако изиде 1814 у Бечу први свјештић ерпских народних пјесма, доду-ше с некојим слабијим странама, а 1815 други као плод путовања у јужну Угарску и Славонију.

Копитар упозори на ове пјесме Јакова Грима, који се тада бавио на Бечком кон-гресу и који је ради њих и учио ерпски, те га предоби, да буде рецензент на први свјештић за „Wiener Allgemeine Literatur-zeitung.“ док је он сам други испрпно при-казао. Исто тако покушаваше Копитар, да директно и Гете-ов интерес пробуди за ове пјесме. „Највећем Немецу“ бјеше по-слаан први свјештић с приказом, и он умоди Бертуха Копитара за интерлине-јални превод њихов, а за тим неког про-тестанског богослова из Угарске за такав превод и другог свјештића. Но, од ових превода у прози није добио никаква пра-вога утиска. Али је још од већег значења то, што он тада не имађаше ни склоности ни времена, да се у њих задубе, јер бјер-

еће ерпске државе — значило би, заро-нити у далеку прошлост и дохватити се живота Морачана; јер је исти, у многим, са том св. обитељи, скопчан. Овога пута уставићу се на слави манастирскеј.

Наш св. манастир посвећен је успе-нију св. Госпође, а она је и прислужбна свију Морачана, што служе св. Дрављеду, — дакле, потомака војводе Божића Тога се дана купи силан сабор у манастиру на-шем, па је тај сабор и ове гдине био врло величанствен. — Дошли су Васоје-вићи у врло великом броју; множина Бра-тоножића и Куча, на челу којијех је био наш омиљени поп и командир Никола Си-мовић са братом му вриједнијем свештени-ком Митром, који је и учитељ у Брскуту. Било је и гостију и из другијех нахија наше миле домовине па и лаван граница њенијех. Ровчани и Морачани долажаху у огромнијема масама и већ уочи празника бијаше сва порта дупком пуна народа. На горњијема вртovima разапети патори као бјели лабудови, а под њима се разлиже пјесма раздраганог народа...

По вечерњој служби весеље је оду-шевљено настало и трајало је до касно. Отмјенији гости смјештени су били у про-сторијама манастира, а већина је народа провела ноћ под ведријем небом.

Први зраци рујне зоре појавише се са малом тихом кишицом, која и нестало брзо. Забрујаше звона а тихи глас духов-ног пастира оглашује јутарњу службу Богу...

При св. литургији чинодјествовао г. Архимандрит, а у цјевници се чујаше по-јање хора свештеничког и учитељског. По причастију је г. Архимандрит изговорио је врло поучан говор о међусобној слози и љубави.

Од стране Мораче и Роваца није нико осим чиновништва, могао присуствовати Богослужењу; јер су странци оба одјелења простране цркве дупком напунили, а више их је било да стати могли нијесу.

По свршетку службе Господње неки странци, господи морачка и неке виђеније личности града Колашина одили су на че-ститање г. Архимандриту, који је у госто-љубљу извршио као што је и на бојном пољу био, кад је год то интерес отаџбине захтијевао.

На горњијема вртovima, по порти и по Луци по неколико фамилија заједнички обједоваху, што зачинаваше дивна пјесма и пенадмашна морачка шала. Свега дана, по тијема мјестима, народ врвијаше као каква велика мравина задруга.

Кола и народно орб мушког и њеж-ног пола одавна пореметила манастирску тишину. Па баш кад би и некушеника било, морао би се примакнути те изближе посматрати то коло окићено, навезено, са-стаљено од оне горостасне момчадије и виткијех, руменијех јагодица, младијех не-вјеста и дјевојка. Да се у нас може наћи Бранка. Ах! шта би дивнијех тема имао, па роду силновитог запјевао.

Око четирн сата, по полне сабор се је почео разилазити и испраћен је добри-јем млазом кише; а странци још и напи-јема жељама, да се, код овог дома Господ-њег још дуго, у здрављу и весељу састајемо.

Сабор је трајао 2 дана а испуста се никаквог десио није, на што се има захва-лити самом народу, па војном и грађан-ском чиновништву које је онако диван ред знало одржати.

ство на исток, догађајима времена изазвано, и љубав к Маријани Вилемер учинише га у то вријеме пјесником „Западноисточног дивана.“

Међутим Вук Караџић под руком Ко-питаревом постаде реформатором ерпске ортографије и књижевног језика, грамату-чарем и лексикографом, који за подлогу узе народни језик. Поновна путовања и науке Копитареве, који је од њега и спе-цијално тражио, да потражи „Асан-аги-ницу.“ учинише га коначно класичним скупљачем народних пјесма. У години 1823 и 1824 изидоше у Липници три све-ске, од којих прва бјеше приказана насљед-ној великој херцогини Вајмарској, великој књигоњи Марији Павловној. Поново објави Јаков Грим одмах у двије оцјене у „Got-tinger Gelehrten Anzeigen“ славу ових народних пјесма, које је он ставио као достојне премице Омјровим пјесмама, и утврди тиме њихов глас у ученом и обра-зованом свијету уопће. Али се Јаков Грим обрати и управ на Гете-а, коме он у јед-ном особито топаом писму од 1 октобра 1823 препоручиваше Вука Караџића, који га је почетком октобра у Вајмару и по-ходио, а 15 фебруара предао му опет нека своја дјела. Већ 20 децембра 1823 захвали му Гете и за „превод у прози красних, лијепих, ерпских пјесма.“

(Свршиће се)

Здравље је народно добро као икад. Година, према ланској, добра — кукуруз добар, бијело жито смела ала, снјено баш добро родило, шљиве, гдје лани не родише ове године дупло надокнадише, дрењине, од којијех се у нас много ракије пече, ни-јесу родиле, воће је добро; брави добри, а прођа им слаба, и ако боља не буде, провешће се мук, док се дација прибави. Пчеле су се добро роиле. Тек, фала Богу, у оваквијема приликама, молећи се Творцу за здравље и срећу витешког Господара и Насљедника, можемо претпостављати себи и милој Отаџбини сјајнију будућност.

Од Госпођинадне имамо лијепо ври-јеме Боже дај, да потраје.

Секуле Добричанин, учитељ.

Књижевност, умјетност и просвјета.

† Блажењени Патријарх Софроније.

Петроградски листови од 25 августа донијеше за православни свијет тужну вијест, да се преставио блажењени Ки-р-Софроније, Патријарх Александријски.

Блажењени Ки-р-Софроније родио се у Цариграду г. 1798. Пошто је довр-шио своје образовање у цариградској па-тријаршијској богословској школи, ступио је у монашки чин г. 1820, и отпочео је служити као дјакон код Митрополита При-кониског Кузме, који је био обратио своју пажњу на изванредне способности и врлине младог Ставра Мејданоглу док је још у школи био.

Г. 1839, после смрти Митрополита Кузме, Софроније је био одма рукоположен за митрополита острва Хиоса.

Г. 1855 била му је повјерена митро-политека катедра Амасијска, а три године касније био је позван у Цариград да судје-лује у патријаршеском савјету, одакле се опет повратио у своју епархију.

Г. 1863 Митрополит Софроније био је узвишен на престол Васељенског Патри-јарха цариградског, али већ седамдесето-годишњи старац послате три године осло-бодно се тог тешког бремена и повукао се на одмор.

Г. 1870, после смрти Александриј-ског Патријарха Никанора, честити старац по једнодушном жељи народа и клира био је изабран на Престо св. апостола Марка, на ком је остао до посљедњег часа свога живота на корнети и понос Православне Цркве.

Тако је у Бога почивши Блажењени Ки-р-Софроније скоро тридесет година управљао Александријском Патријаршијом, чувајући апостолскијем постојанством зајете и уче-ње Православне Цркве и енергично борећи се са старијем неприликама Александриј-ске катедре — сиромаштвом и иновјерном пропагандом.

Кад је данашњи руски Цар Никола као ондашњи Престолонаследник, г. 1890 путовао по истоку. Блажењени Ки-р-Софроније доживио је ту срећу да у Кајиру дочека будућег Цара православног. Стари Патри-јарх том приликом служио је свечану ли-тургију и молебан у присуству руског Престолонаследника, који га је послате богослужења посјетио у његовијем одајама и изразио му своју пошту и оданост. То је био најрадоснији дан у животу овог великог православног Јерарха. Иза тога је одма Њ. В. Цар послао старом Патријарху богатан дар, па потребита новчана средства да се у Кајиру подигне престојни патри-јаршески двор.

Блажењени Ки-р-Софроније уживао је у читавао православном свијету велики углед и поштовање. Г. 1889. Православна Црква прославила је педесетогодишњицу еписко-повања Патријарха Софроније, који је тада био одликован високим орденима од свијех православнијех Владара. Њ. В. Господар Књаз Никола одликовао је Блажењенишег Софронија првијем степеном Данилова реда.

Сјећамо се, да су нас наши суна-родници из Кајира извјештавали, како стари Патријарх на Никољдан служи ли-тургију и молебан за здравље и срећу црногорског Господара Књаз Николе и цијелог нашег Владалачког Дома; а Висо-копреосвештени Митрополит Хади Сава, који је једну зиму провео у Кајиру код Блажењенишег Софронија ради опорављања свога здравља, није се могао нахвалити каквом га је обичном љубави стари Па-тријарх пазео и његовао.

„Петроградске Вједомости“ завршу-јући некролог у Бога почившег Патријарха веле: „У посљедње доба Ки-р-Софроније, и ако је био у дубокој старости, настављао је управљати повјеренијем му патријар-хатом са искреном љубави, и хвала свом многољетном искуству, у свези са трајном енергијом, особито се бринуо о црквама, школама и добротворнијем заводима своје цијеле пастве, не дајући првенства бога-тијем пред сиромасима, знатнијема пред простијема. Јелину пред Арапом.... Све његово мудро дјеловање пастиреко урађало је плодом добротворности, дисало је миром и љубави. И за то је он заслужио од разво-народне своје пастве општу љубав. Ваи-стину у њему је паства изгубила љубазног Оца, а Православна Црква лишила се рев-носнога служитеља Божијег...“

Вјечнаја Памјат Блажењенишег Со-фронију!

(Стогодишњица рођења дра Јована Хадића-Светића) У четвртак, 26. августа (7. септ.) о. г., прославила је Матица Срп-ска у Новом Саду на најсвечанији начин стогодишњицу рођења свога оснивача, д-ра Јована Хадића, у књижевности названог Милоша Светића. Истога је дана одржана и редовна годишња главна скупштина Ма-тице Српске.

Пр.је подне је био у новосадској саборној цркви у присуству многобројнога свијета свечан парастос у покоју души Јов. Хадића-Светића, а за тим предизање гроба покојникова у порти. Иза тога је предјејдени Матице Српске, Антоније Ха-дић, отворио главну скупштину у топлим ри.ечима поздравно чланове и госте. Се-кретар Матице Српске, д-р Милан Савић, говорио је у спомен и славу д-р Јована Хадића На овој свечаности присуствовао је Њ. С. Патријарх Георгије, и нови бечки епископ Митрофан

Јован Хадић се родио у Новом Саду на Малу Госпојину 1799. Свршивши науке и положивши 1826 г. докторат права у Пешти, постаде 1834 г. сенатором у Новом Саду, а г. 1847. и новосадским послаником на мађарској дијети у Пожуну. Био је и м.истарски савјетник у министарству правде у Пешти а касније и предсједник обласног суда све до г. 1854. када је оти-шао у пензију. Умро је 22. априла 1869. у Новом Саду.

Живот и рад Јована Хадића-Светића у тијесном је савезу са постанком и раз-витком најважнијих установа у нас Срба. Он је први покренуо мисао, да се оснује друштво за издавање ерпских књига, па је 4. (16.) фебруара 1826. у друштво са неко-лико богатих пештанских трговаца Срба и остварио ту мисао, основавши друштво, које се прозове Матица Српска, и према којем су и сви остали славенски народи основати себи слична културна друштва. Матица Српска је била прво основана с тога да се осигура опстанак „Бетопису, који је по-четком г. 1824 покренуо био проф. Ђорђе Магарашевић, и који је послате трећо свеске морао престати излазити.

Први предсједник Матице Српске, која је најприје била у Пешти, а касније пренесена у Нови Сад, био је сам Јован Хадић. Хадић је био неко вријеме и уред-ник „Бетописа.

У вријеме њемачкога апсолутизма стекао је Јован Хадић огромних заслуга за одржање и напредовање ерпске велике гимназије новосадске, којој је био 19 год. бесплатним управитељем а послате до смрти патроном њеним. И на нашим ерпским народним црквеним саборима заузимао је Хадић врло одличан положај и био је свагда један од најглавнијих и најродољу-бивнијих његових чланова.

На пољу законодавства у краљевини Србији стекао је Хадић такође огромних заслуга; написао је Грађански Законик и многе органске законе, који су служили као основа организацији судских и адми-нистративних власти.

Његов књижевни рад, према дана-шњим књижевним приликама, врло је мало вриједи. Пјевао је оде у духу старих кла-сика, како је то онда било у моди. У његовој борби с Вуком око језика и пра-вописа био је Хадић побјеђен, но ипак то ништа не умањује његове заслуге на културном и политичком пољу ерпскога народа, за које му сваки Србин мора кд-нути: Слава му!

† Владимир Радовић Из Мостара пишу 24 августа Србобрану:

Данашњи дан, дан је опште жалости овамошњег Срства; дан, којег ће се сваки дуго и љуто сјећати у овим тешким да-нима ерпским.

Под најсвјежијим утиском бола и чемера пишем вам ове ретке, који много казују шта наша омладина у овај мах осјећа, знајући на све стране, да је нокав прхнула у божје пријестоље душа неумрлог борца и великог Србина, Владимира Радо-вића, који у борби за Српство подлеже тешкој бољетици.

Зором данас, муњевном брзином рас-
простре се глас, који следи срца народна,
глас, у који нико није могао вјеровати, да
је нестало међу жинима онога, који је до
јуче с тако ватреним заносом о српском
наплетку сањао, који је својим патриот-
ским радом сје Српство задужио.

Као без душе свако је похитао кући
његовој, не вјерујући да је кобна смрт
замахнула својим грозном косом над главом
тога узор-Србина. Но сумња не трајаше
дуга, јер свако на грдне јаде видје, да је
сљеђено оно племенито срце, које је за
свој народ тако топло и неуморно кудало.
С побожном тугом сваки приступаше одру
покојникову и као да с његових усана
читаше препоруку: „Ћубите Српство!“, а
бол и туга, који тад у један мах свако
осјећаше, говорио је много, обећавао је сје-
ни покојниковој, да у аманет прима запо-
чето дјело његово и да ће на њему радити.

Родитељи, браћа и жена покојникова,
својом тугом растужаваху још већма срца
присутних поштовача покојникових, па
ипак за његову ојађену породицу бијаше
велика утјеха љубав народна, која свога
љубимца и преко хладног гроба прати.

Са свију страна непрестано стижу
многобројна браћина саучешћа од високих
личности и разних корпорација. Свако је
похитао, да своје болу даде одушке.

Тачно данас у 4 сата по подне, био
је спровод по множини народа јединствен
код нас, јер нико не памти ни приближан
број народа на чијем спроводу. Готово сви
дуђани били су позатварали и свако се
надијеташе, да покојнику ода пошљеду
пошту. Спровод је без пона кренуо у нај-
већој тишини непосредно на гробље. На-
пријед је ишао крст, кога је носио један
омладинца одјевен у народном одијелу са
бјелачом и душанком. За њим су ишли
у два реда око 20 омладинца, у народном
руву са црним велом преко рамена са сви-
јећама у руци. За овим су пошлели 12 мла-
дића (по 6 наизмјенце) мртво тијело. И они
бијашу сви у народном руву са велом пре-
ко рамена. За сандуком су ишла покојни-
кова браћа са Војиславом Шолом, а за
онима пјевачко друштво са својим одбором,
сви у свечаном руву. Иза ових кретао се
је многобројан народ све по 3 у најбољем
реду.

На гробу покојниковом опростио се
гусећи се у сузама, госн. Војислав Шол
у име народа, затим у име пјевачког дру-
штва предједнице госн. Алекса Шантић и
напошљетку у име омладине г. Ристо В.
Пичета. Говори су били врло дирљиви и
расплакали су и онако ожадлошћени народ.
Послије сиршетка сваког говора, пјевачко
друштво отијевало је „вјечнаја памјат.“
Ово је сва почаст, коју је друштво у овим
данима могло покојнику одати, а изишло
би било и емоционално, да му је (друштву)
још одавна сваки јаван рад забрањен.

У говору над покојником истакнута
је мисао, да омладинца, познатим видљивим
знаком ода признање сјејни његовој, оби-
љеживши његов гроб каменом билежом.
Ову мисао омладинца је најодушевљеније
прихватила и већ се приложи прикупљају.
Прилози са стране, од поштовача покојни-
кових, ја бих предложио, да се упућују
на уредништво „Српског Вјесника“, а еко-
рим ће се конституисати нарочити одбор
за прикупљање прилога.

Издано би било, да рећам врлине
покојникове и његове заслуге за ованомње
Српство, кад је и онако његов и његове
дружине рад свакоме Србину отворена
књига.

Завршујући са највећим болом за
нашим Владимиром и поштовањем према
успомени овога вртог мужа, кличем: вјечна
ти памјат и покој твојој српској души!
Лака ти српска земља, за коју си и свој
живот заложно! Слава ти!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 4 септембра.

(Личне вијести) Високопреосвештени
Митрополит г. Митрофан повратио се из
Карлсбада у прошл. петак.

(Вријеме) Послије прекраснијех љет-
нијех дана, у почетку ове недеље имали
смо најгрђе вријеме са великом кишом,
гриљавином и јужањем вјетром. По сјевер-
нијем крајевима Црне Горе пао је велики
свијег. Али се од јучер разведрило и опет
топло сунце грије; тако се надамо да овај
свијег пријевремени неће велике штете
учинити љетини по планинскијем предје-
лима, која је ове године тако добра, да се
одавна таква не памти.

(Из главног одбора за скупља-
ње добровољнијех прилога на по-
дизање дома умоболнијех.)

(Наставак.)

фор. н.

Дворјанин петроградски Василија
В. Ставinski послао је 3 рубље
а. вр. фор. — — — — — 3 60

Јован Лазов Зец, чиновник при ау-
стријском посланству у Москви ф. 5 —
Примјено из Варшаве од Адолфа
Мозла 3 рубље — — — — — 3 60
Подолски губернатор генерал-мајор
Михаил Константинович Семја-
кин 15 рубаља — — — — — 18 —

Х. Округ Никшићки

Преко Округног Одбора приложили
су из Варшаве Никшића:

	ф.	н.
Г. В. Ђуро Петровић — — —	10	—
Обрен Никовић Окр. Капетан — —	50	—
Јово Ђолијанин — — —	50	—
Лазар Бољановић — — —	10	—
Браћа Чолићи — — —	30	—
Јовица Ръез офицер — — —	2	—
Мијушко Мијушковић — — —	5	—
Стојан Контит — — —	10	—
Нико Ж. Вукићевић — — —	2	—
Сава Зуровац — — —	5	—
Петко Радуловић — — —	2	—
Ђуро Ђеловић Капетан — — —	5	—
Вуко Кривокапић — — —	20	—
Илија Катински — — —	3	—
Ристо Раднић — — —	6	—
Илија Славич — — —	1	—
Васо Бојовић — — —	2	—
Новица Николић Бриг. Ађутант — —	5	—
Васо Буха — — —	1	—
Бошко Петровић — — —	2	—
Иван Вушица — — —	40	—
Симо Вуковић Офицер Арти- љерије са фамилијом: Симо ф. 5 50 Милуша Симова ф. 3 33 Алексеје ф. 1 10 Ђорђеје ф. 1 10 Вукосава ф. 1 Млаутић ф. 1 12	13	20

Пиле Бакрач — — —	1	—
Петро Ђоковић — — —	2	—
Видак Ђуковић — — —	2	—
Андрија Ђаковић — — —	5	—
Саво Туровић — — —	—	50
Јевто Марковић — — —	10	—
Стеван Ушћумлић — — —	2	—
Петрица Загарчанин — — —	2	—
Ђуро Милошевић — — —	2	—
Милан Чоловић — — —	5	—
Симеун Чоловић — — —	5	—
Благоје Матовић — — —	1	—
Нико Лукић — — —	3	—
Ђурица Ђуричић — — —	15	—
Петар Злопапа — — —	2	—
Милан Триковић — — —	1	—
Пауло Рока тенџар — — —	2	—
Јован Бећар — — —	3	—
Ћекић Буха — — —	1	—
Ђуро Грубачић — — —	2	—
Петар Манојловић — — —	2	—
Илија Златичанин — — —	2	—
Стојан Поповић — — —	5	ока шенице
Јован Илић — — —	1	—
Јово Ковачина — — —	2	—
Стево Ковачевић — — —	3	—
Стево Врчевић — — —	5	—
Ристо Ивезић — — —	3	—
Благоје Терзић — — —	2	—
Лука Миловић — — —	4	—
Обрен Ръез — — —	2	50
Лука Мартиновић — — —	1	—
Саво Мирковић — — —	1	—
Браћа Редовић — — —	10	—
Спасоје Крунић — — —	2	—
Лазо Матеић — — —	2	—
Амет Лачевић — — —	2	—
Нешо Миловић — — —	3	—
Смајо Аџимушић — — —	3	—
Ферат Масленић — — —	4	—
Никола Бараут — — —	2	—
Јовица Стаматовић — — —	1	—
Аким Гордић — — —	1	—
Милан Стаматовић — — —	1	—
Туко Пепић — — —	1	—
Раде Ђулаић — — —	1	—
Крето Баровић — — —	10	—
Марко Гезовић — — —	1	—
Михо Ђуричић — — —	5	—
Новак Гаушац — — —	1	—
Раде Мандић — — —	1	—
Абас Вербер — — —	1	50
Вучета Затарац — — —	50	—
Михат Обрадов — — —	50	—
Гавро Ђаковић — — —	5	—
Јакша Затарац — — —	50	—
Стеван Поповић — — —	5	—
Павле Марковић — — —	2	—
Васо Филиповић — — —	2	—
Тришко Радовић — — —	10	—
Ристо Самаринић — — —	10	—
Јово Мрав — — —	10	—
Јовица Зиројевић — — —	5	—
Вуксан Пантовић — — —	5	—
Тришко Јововић — — —	1	—
Ђуро Вучуровић — — —	4	—
Алекса Ђубенко — — —	2	—
Јован Б. Вукајловић — — —	3	—
Тодор И. Стефановић — — —	3	—
Нико Иванковић уч. — — —	1	—
Јово Неимаревић — — —	5	—
Драго Вукотић — — —	1	—
Милан Новаковић — — —	3	—
Раде Радовић — — —	5	—
Димитрије Луковић — — —	1	50
Томо И. Мартиновић — — —	1	—
Драго Гломазић — — —	5	—
Милош Цицовић — — —	2	—

Ђуро Ђукић — — —	2	—
Јован Вукотић — — —	1	—
Сана И. Иваншевић — — —	2	—
Поп Тодор Деретић — — —	2	50
Никола Вујовић — — —	1	—
Бико Стефановић — — —	1	—
Писар Раде Б. Павићевић — — —	2	—
и 2 багаша жита — — —	2	—
Браћа Перишићи — — —	2	—
Тришко Вукотић — — —	1	—
Никола Радовић — — —	2	—
Лука Ђурић — — —	2	—
Јоко Дреун — — —	5	—
Радован Николић — — —	1	—
Вукале Гломазић — — —	5	—
Перко Илић 1 надницу и — — —	1	—
Петар В. Андријашевић — — —	2	—
Томо Поповић — — —	50	—
Томо Богдановић тишљер — — —	5	—
Зекс Радуловић — — —	1	—
Васо Радуловић — — —	1	—
Свега фиорина а. в. 584 90		
Од првих приложника 11028 54		
Укупна сума до данас 11613 44		
Сувише 50 ока жита 1 ован и 1 надницу.		
(Наставиће се.)		

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

РЕН, 28 августа. — Ратни суд
је осудио Драјфуса већином од 5
против 2 гласа на 10 година робије
са облакавајућим околностима.

БИОГРАД, 29 августа. — Атен-
татор Кнежевић на јавном претресу
опорело је све што је у истрави го-
ворио, изјавивши да је радији рећи
истину него ли душу изгубити. Оп-
тужени Живко Анђелић нађен је об-
јешен у тамници.

АТИНА, 29 августа. — Књаз
и Књагинја Црне Горе присијели су
дочекани Краљевском Породицом.

БИОГРАД, 30 августа. — Пре-
слушани су Кнежевић, Николић,
Пашић. Кнежевић је опет порицао
све што је при истрази рекао, на
кашње је све опет признао. Николић
је при суочењу са Кнежевићем енер-
гично занијекао сваки одношај са
Кнежевићем. Пашић је изјавио да је
пријатељ династије, нагласивши своје
заслуге за Србију. Нијече апсолутно
везе са Кнежевићем и Николићем.

БИОГРАД, 31 августа. — Да-
вас је саслушан царинарски чиновник
Алавантић. Послије читања писма
Карађорђевићевог оптуженом, приз-
нао је да је био повјереник Анђели-
ћев. Потврђује да је Марковић хтио
убити Милана. Нијече везе са Кара-
ђорђевићем и да је учествовао у за-
вјери у корист Карађорђевића. Чита
се свједочанство Симоновића, да је
у завјери био и Алавантић. Опту-
жени Живковић вели да је без раз-
лога оптужен за саучешће у атентату.
Није никад био са Карађорђевића.
Противан је данашњем стању у Ср-
бији, али нема доказа да је и против
династије.

БИОГРАД, 1 септембра. — Пре-
слушан је Таушановић, којег опте-
ређује свједок Крезовић, који вели,
да је присутан био на састанцима
завјереника у радикалној штампари-
ји, гдје су се договорили, да се
Обреновић изагнају а на престо
доведе Карађорђевићи. При суочењу
Таушановић је рекао Крезовићу:
„Ви сте денуцијант и лажа, ви сте
плаћени да недужне људе унесре-
ћите.“ Па је преслушан прота Ђу-
рић ког јакс оптеређује исказ свје-
дока Радојловића.

БИОГРАД, 2 септембра. — Да-
нас су саслушани капетан Јовано-
вић, управитељ *бања, и жена му
који нијечу везе са Кнежевићем, и
тврде да нијесу ништа знали о ње-
говој намјери за атентат. Више свје-
дока противрече исказима оптуже-
них.

БИОГРАД, 3 септембра. — На-
ставља се преслушавање оптуженика,
који опровргавају оптужбу.

БЕЧ, 4 септембра. — Предста-
ници аустро-угарски на хашкој кон-
феријацији добили су високе ордене,

међу њима амбасадер Велерсхејм
Леополдов орден.

БИОГРАД, 4 септембра. — Нас-
тавља се преслушавање оптуженијех.
Свједоци потврђују оптужбу.

БЕРЛИН, 4 септембра. — Му-
равјев је присио овдје и наставио
пут у Визбаден.

О б ј а в а.

По постојећим уговори-
ма између Црне Горе, Шингле-
ске, Италије, Француске, Ср-
бије и рчке сви они трговци,
који увозе трговину из по-
менутих земаља, морају да
при увозу робе у Књажевину
уз рачун о вриједности исте,
поднесу један од сљедећих
докумената. Или:

Декларацију вриједности
учињену пред одређеним чи-
новником у мјесто, одакле
је роба. Или:

Декларацију вриједности
издату од стране трговачке
камаре из мјеста, одакле је
роба. Или:

Декларацију вриједности
учињену пред књ. црногор-
ским консулом из најближег
мјеста, одакле долази трго-
вина.

Роба која не буде снаб-
дјевена једним од спомену-
тих докумената, сматраће се,
као да долази из државе,
са којом Црна Гора нема
уговора, и према томе књ.
финансијалне Власти напла-
ћиваће ђумрук.

Ово се јавља свакоме
знања и управљања ради.

клиц. мин. ин. дјела.

(2—6)

О Б Ј А В А.

Са којом својевољно износим мо-
ју кућу на продају.

Иста се налази на Цетињу
на главној пјаци. Кућа је двокатна.
На горњем кату има двије камаре и
кужину, а на доњем бугину и поћ.

Ко би имао вољу исту купити
може се — ради погодбе — прија-
вити доље потписаном — власнику
или мојему синовцу Милу Дожићу,
који стоји на Цетињу.

М. Дожић, архимандрит.

Број 67 (2—6)
60

О б ј а в а.

Антонија Никола — (Antoniја
Nikola) овдашњи трговац, усљед
тужбе — друштва Anglo Montenegro
за измир свога новца, те му дужник
дугује, постао је презадужен. — С'
тога се овим позивају сви дужа-
тељи поменутог Антонија, који су
овдје или на страну, да се пријаве
са чистим документима подписаној
Управи најдаље до 15/27 октобра
ове године. Ког ће се дана извршити
намир — његових дугова, а са зате-
ченом робом у његову дућану. Пос-
лије поменутог рока, свачије ће се
потраживања одбити.

Број 92

Вир-изар, 23 Августа 1899 г.

УПРАВА ОПШТИНЕ.

Број 68 (2—3)
85